

Вища математика. Частина 1.

Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальне числення.

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)											
Галузь знань	<i>G - Інженерія, виробництво та будівництво</i>											
Спеціальність	<i>G11 "Машинобудування"</i>											
Освітня програма	<i>Енергоощадне обладнання біопаливних та водневих технологій</i>											
Статус дисципліни	<i>Основна</i>											
Форма навчання	<i>Очна/дистанційна/змішана</i>											
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній семестр</i>											
Обсяг дисципліни	<i>8 кредитів /240 годин</i> <table border="1"><tr><td></td><td>Лекції</td><td>Практич. занят. (семінари)</td><td>CPC</td></tr><tr><td>Години</td><td>46</td><td>74</td><td>120</td></tr></table>					Лекції	Практич. занят. (семінари)	CPC	Години	46	74	120
	Лекції	Практич. занят. (семінари)	CPC									
Години	46	74	120									
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>екзамен, МКР, РР</i>											
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua</i>											
Мова викладання	<i>Українська</i>											
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Могильова Вікторія Віталіївна, доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук mohylova.viktoriia@kpi.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3757-4561 Практичні заняття: Могильова Вікторія Віталіївна, доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук mohylova.viktoriia@kpi.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3757-4561											
Розміщення курсу	на платформі «Сікорський» (код доступу до курсу надається на першому занятті згідно з розкладом)											

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів інтегральної компетентності — здатності до логічного мислення, формування особистості студентів; розвиток їх інтелекту і здібностей; здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, використовувати методи математичного аналізу в інженерних розрахунках.

Вивчення дисципліни “Вища математика” студентами відбувається протягом двох семестрів на 1 курсі, відповідний курс поділений на два кредитних модулі “Вища математика. Частина 1. Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальне числення.” та “Вища математика.

Частина 2. Функція багатьох змінних. Інтегральне числення. Диференціальні рівняння". Загальний обсяг дисципліни – 17 кредитів (осінній семестр-8 кредитів, весняний семестр – 9 кредитів)

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01 – Здатність до абстрактного мислення.

ЗК 06 – Здатність генерувати нові ідеї (реалізованість)

ЗК 11 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання

ПРН 04 – Знати математику, фізику і хімію на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна “Вища математика. Частина 1. Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальне числення.” викладається в першому семестрі на базі повної середньої або середньої професійної освіти.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння студентами базових математичних знань, отримання навичок математичного дослідження; розвинення у студентів мислення; формування навичок використання повного об’єму інформації та комунікативних засобів у професійній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Освітній компонент «Вища математика. Частина 1. Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальне числення.» - відводиться 8 кредитів (240 годин).

Розділ 1. Елементи лінійної алгебри.

Тема 1.1. Матриці. Дії над матрицями.

Тема 1.2. Визначники та їх властивості.

Тема 1.3. Обернена матриця. Матричні рівняння.

Тема 1.4. Системи лінійних алгебраїчних рівнянь.

Розділ 2. Елементи векторна алгебри та аналітичної геометрії.

Тема 2.1. Вектори. Дії над векторами.

Тема 2.2. Пряма на площині.

Тема 2.3. Площина та пряма в просторі.

Тема 2.4. Криві другого порядку.

Розділ 3. Вступ до математичного аналізу

Тема 3.1 Числові послідовності. Границя числовової послідовності.

Тема 3.2. Функції, означення, способи завдання. Класифікація функцій.

Тема 3.3. Границя функції. I та II чудові граници. Еквівалентні нескінченно малі функції.

Тема 3.4. Неперервність функції однієї змінної. Класифікація точок розриву.

Розділ 4. Диференціальне числення функції однієї змінної

Тема 4.1. Похідна функції, її обчислення, застосування. Диференціал функції та його застосування.

Тема 4.2. Похідні та диференціали вищих порядків.

Тема 4.3. Застосування диференціального числення для дослідження функцій і побудови їх графіків.

Освітній компонент «Вища математика. Частина 2. Функція багатьох змінних. Інтегральне числення. Диференціальні рівняння» - відводиться 9 кредитів (270 годин).

Розділ 5. Функції кількох змінних

Тема 5.1 Поняття функції кількох змінних.

Тема 5.2 Границя та неперервність.

Тема 5.3 Диференціювання та застосування похідних

Розділ 6. Інтегральне числення функції однієї змінної

Тема 6.1 Невизначений інтеграл.

Тема 6.1 Визначений інтеграл.

Тема 6.2 Невласні інтеграли.

Розділ 7. Звичайні диференціальні рівняння

Тема 7.1 Звичайні диференціальні рівняння першого порядку.

Тема 7.2 Звичайні диференціальні рівняння вищих порядків.

Тема 7.3 Системи звичайних диференціальних рівнянь

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Дубовик В.П. Вища математика: навч. посіб. / Дубовик В.П., Юрик І.І. – К.: А.С.К., 2005. – 648 с.
2. Вища математика. Частина 1. Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальнечислення. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 186 «Видавництво та поліграфія», 133 «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. І. Кушлик-Дивульська, Т. В. Авдєєва. – Електрон. текст. дані (1 файл: 5,41 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 269 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72218>
3. Вища математика. Диференціальне числення функцій однієї змінної. Практикум [Електронний ресурс] : Навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Л. Денисенко, Т. О. Сръоміна, В. В. Могильова. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,92 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 159 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/50361>
4. Вища математика. Функції багатьох змінних. Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра спец. 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Н. Л. Денисенко, В. В. Могильова. – Електрон. текст. дані (1 файл). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 49 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/67942>
5. Вища математика. Невизначений інтеграл [Електронний ресурс] : практикум : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Н. Л. Денисенко, В. В. Могильова. – Електрон. текст. дані (1 файл: 1,3 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 70 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/74277>
6. «Завдання та методичні вказівки до виконання типового розрахунку з курсу вищої математики на тему “Визначений та невласні інтеграли” Уклали: В.Ф.Зражевська, .В.В. Могильова. – К. НТУУ “КПІ імені Ігоря Сікорського”, 2017. - 37 с.
<http://ela.kpi.ua/handle/123456789/23008>
7. Диференціальні рівняння та системи. Методичні вказівки та варіанти завдань для типового розрахунку з вищої математики. / уклад: Т.В.Карнаухова, В.Ф.Зражевська, В.В.Могильова-К.: НТУУ «КПІ»,2014.-80c.)
<http://ela.kpi.ua/handle/123456789/7668>
8. Вища математика. Частина 1. Збірник задач [Електронний ресурс] : [навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 131 Прикладна механіка] / Г. В. Журавська, Т. О. Карплюк, І. М. Копась, Н. В. Рева, Т. А. Самойленко, Н. В. Степаненко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електрон. текст. дані (1 файл: 4,84 Мб). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 182 с.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72820>
9. Дубовик В.П. Вища математика. Збірник задач: навч. посіб. / Дубовик В.П., Юрик І.І. – К.: А.С.К., 2005. – 648 с.
10. Вища математика. Функції багатьох змінних. Інтегральне числення. Диференціальні рівняння. Практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 186 Видавництво та поліграфія / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. І. Кушлик-Дивульська, Н. П. Селезньова, Т. В. Авдєєва. – Електронні текстові дані

(1 файл: 3,82 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 170 с.Авдєєва Т.В., Шраменко В.М.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/70900>

11. Лінійна алгебра в задачах та прикладах. Збірник задач для студентів 1 курсу ФМФ НТУУ «КПІ» . – НТУУ «КПІ», 2016. –206 с.

<https://mph.kpi.ua/assets/img/books/FMF/3. Liniina algebra zbirnik zadach.pdf>

12. Вища математика. Частина 1. Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія. Диференціальнечислення. Виконання типових розрахункових завдань [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спец. 133 Галузеве машинобудування, 186 «Видавництво та поліграфія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. І. Кушлик-Дивульська, Т. В. Авдеєва, Н. П. Селезньова. – Електрон. текст. дані (1 файл: 5,73 Мбайт) . – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 223 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/72216>

Допоміжна література:

1. Вища математика: підручник для студентів економічних напрямків підготовки/ кол. авторів.- Харків: Фоліо,2014

2. Вища математика. Елементи лінійної алгебри. Практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Т. О. Єрьоміна, О. А. Поварова, Н. Л. Денисенко. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,15 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 44 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41238>

3. Вища математика. Частина 1: Лінійна алгебра. Векторна алгебра. Аналітична геометрія. Елементи математичного аналізу. (Довідковий теоретичний матеріал. Розв'язування типових задач. Тренувальні завдання з відповідями) [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра/магістра/доктора філософії за освітніми програмами «Автоматизація та комп'ютерно- інтегровані технології кібер-енергетичних систем», «Інженінінг паковань та пакувального обладнання», «Інженінінг обладнання виробництва полімерних та будівельних матеріалів і виробів», «Електрохімічні технології неорганічних і органічних матеріалів», «Екологічна безпека» спеціальностей 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 131 «Прикладна механіка»,133 «Галузеве машинобудування» 161 «Хімічні технології та інженерія»,101 «Екологія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Т. В. Авдеєва, О. В. Борисенко, В. М. Горбачук. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,27 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 73 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48166>

4. Вища математика. Границі, неперервність : практикум і збірник задач до розрахункової роботи [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: В. Ф. Зражевська. – Електронні текстові дані (1 файл: 779 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 61 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/67995>

5. Вища математика. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної: збірник задач до розрахункової роботи та приклади розв'язування типових задач [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальностями 161 «Хімічні технології та інженерія», 162 «Біотехнології та біоінженерія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Качасенко О. Б., Коваль О. О., Поліщук О. Б., Стогній В. І. – Електронні текстові данні (1 файл: 3,66 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 117 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48741>

6. Інтегральне числення функцій однієї змінної [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за освітніми програмами «Промислова екологія та ресурсоекспективні чисті технології», «Екологічна безпека», «Технічні та програмні засоби автоматизації», «Інженінінг паковань та пакувального обладнання», «Інженінінг обладнання виробництва полімерних та будівельних матеріалів і виробів» спеціальностей 161 Хімічні технології та інженерія, 101 Екологія, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування / КПІ ім.

Ігоря Сікорського ; Т. В. Авдеєва, О. Ю. Дюженкова, В. В. Листопадова. - Електронні текстові дані (1 файл: 3.88 Мбайт). - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. - 151 с.

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/56440>

Інформаційні ресурси:

Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського Режим доступу:
<https://ela.kpi.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна частина кредитних модулів складається з лекційного матеріалу, практичних занять та контрольних заходів у вигляді модульних контрольних робіт (МКР), розрахункових робіт (РР). Всі форми навчання повинні доповнювати одну одну і передбачають самостійну поза аудиторну роботу студентів. На лекційних заняттях – лекція з поясненням та використанням наочного матеріалу у вигляді презентацій; на практичних – завдання до виконання, мозковий штурм, проблемні завдання.

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на інформаційні джерела)
Розділ 1. Елементи лінійної алгебри.	
Лекція 1.	<i>Матриці. Визначники, їх властивості.</i> 1.1. Матриці, основні поняття. 1.2. Дії над матрицями. 1.3. Визначники квадратних матриць другого та третього порядків, їх властивості. 1.4. Мінори та алгебраїчні доповнення. 1.5. Обчислення визначників 1.6. Поняття про визначник квадратної матриці n-го порядку. Література[1,2].
Лекція 2.	<i>Матриці.</i> 2.1. Обернена матриця, її побудова. 2.2. Елементарні перетворення матриць. 2.3. Поняття рангу матриці, його обчислення. 2.4. Матричні рівняння. Література[1,2].
Лекція 3.	<i>Систем лінійних алгебраїчних рівнянь.</i> 3.1. Систем лінійних алгебраїчних рівнянь, основні поняття. 3.2. Розв'язування системи лінійних рівнянь за допомогою матричного методу. 3.3. Розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь за формулами Крамера 3.4. Критерій сумісності систем лінійних алгебраїчних рівнянь, теорема Кронекера-Капеллі. 3.5. Метод Гауса. Література[1,2].
Розділ 2. Елементи векторна алгебри та аналітичної геометрії.	

<i>Лекція 4.</i>	<i>Вектори в просторі.</i> 4.1. Основні поняття. 4.2. Лінійні операції з векторами. 4.3. Ділення відрізка в даному відношенні. 4.4. Проекція вектору на напрямок. 4.5. Розклад вектору за базисом. 4.6. Напрямні косинуси. Література[1,2].
<i>Лекція 5.</i>	<i>Скалярний ,векторний та мішаний добуток векторів.</i> 5.1. Скалярний добуток векторів та його властивості. 5.2. Векторний добуток, його основні властивості. 5.3. Мішаний добуток трьох векторів, компланарність векторів. Література[1,2].
<i>Лекція 6.</i>	<i>Пряма на площині.</i> 6.1. Поняття прямої лінії на площині. 6.2. Рівняння прямої на площині. 6.2.1. Загальне рівняння прямої 6.2.2. Пряма у відрізках. 6.2.3. Канонічне та параметричні рівняння прямої. 6.2.4. Рівняння прямої з кутовим коефіцієнтом. 6.2.5. Рівняння прямої у відрізках. 6.2.6. Нормальне рівняння прямої. 6.3. Взаємне розміщення двох прямих. Кут між прямими. 6.4. Відхилення точки від прямої. Відстань від точки до прямої. Література[1,2].
<i>Лекція 7.</i>	<i>Площина в просторі.</i> 7.1. Поняття площини та лінії в просторі. 7.2. Рівняння площини. 7.2.1. Загальне рівняння площини. 7.2.2. Рівняння площини у відрізках. 7.2.3. Рівняння площини, що проходить через три точки. 7.2.4. Нормальне рівняння прямої. 7.3. Взаємне розміщення двох площин. Кут між площинами. Література[1,2].
<i>Лекція 8.</i>	<i>Пряма в просторі. Пряма і площа в просторі.</i> 8.1. Види рівнянь прямої в просторі. 8.2. Взаємне розміщення двох прямих в просторі. 8.3. Розміщення прямої відносно площини. Література[1,2].
<i>Лекція 9.</i>	<i>Криві другого порядку на площині.</i> 9.1. Коло. 9.2. Еліпс. 9.3. Гіпербола. 9.4. Парабола Виведення канонічних рівнянь, дослідження вигляду та основні характеристики. Література[1,2].

Розділ 3. Вступ до математичного аналізу

<i>Лекція 10</i>	<i>Множини чисел. Числові послідовності.</i> 10.1. Числові множини. 10.2. Поняття числової послідовності, її границя. 10.2.1. Поняття послідовності. 10.2.2. Границя послідовності. 10.3. Основні властивості збіжних послідовностей. 10.4. Число e – як границя послідовності. Література[1].
<i>Лекція 11.</i>	<i>Функція. Границя функції в точці.</i> 11.1. Функція. Основні поняття і означення. Основні елементарні функції. 11.2. Границя функції в точці. 11.3. Односторонні граници. Границя функції на нескінченності, нескінчені граници 11.4. Основні теореми про граници функції. Література[1].
<i>Лекція 12.</i>	<i>Нескінченно малі, нескінченно великі функції.</i> 12.1. Нескінченно малі, нескінченно великі функції. 12.1.1. Означення нескінченно малих функцій (НМФ). 12.1.2. Основні леми про НМФ 12.1.3. Означення нескінченно великих функцій (НВФ). Зв'язок між НВФ та НМФ. 12.2. Арифметичні операції над границиами. Література[1].
<i>Лекція 13.</i>	<i>Важливі граници.</i> 13.1. Важливі граници. 13.1.1. Перша важлива границя. 13.1.2. Друга важлива границя. 13.2. Порівняння нескінченно малих функцій. Література[1].
<i>Лекція 14.</i>	<i>Неперервність функції.</i> 14.1. Неперервність функції у точці. 14.2. Точки розриву. 14.3. Властивості неперервних функцій. 14.4. Властивості функцій неперервних на відрізку. Література[1].
Розділ 4. Диференціальнечислення функції однієї змінної	
<i>Лекція 15.</i>	<i>Диференціальнечислення функції однієї змінної. Похідна функції однієї змінної.</i> 15.1. Задачі, що приводять до поняття похідної. 15.2. Поняття похідної. Геометричний зміст похідної. 15.3. Правила диференціювання. Диференціювання складеної функції. Література[1,3].
<i>Лекція 16.</i>	<i>Диференціальнечислення функції однієї змінної. Похідна функції однієї змінної.</i> 16.1. Похідні від основних елементарних функцій. 16.2. Таблиця похідних. Приклади застосування основних формул диференціювання 16.3. Диференціювання функцій, заданих у параметричній та неявній формах. 16.4. Логарифмічне диференціювання. Похідна показниково-степеневої функції. Література[1,3].
<i>Лекція 17.</i>	<i>Диференціал функції. Похіднівищих порядків. Диференціаливищих порядків</i> 17.1. Диференціал функції та його властивості.

	17.2. Застосування диференціала до наближених обчислень 17.3. Похідні вищих порядків. 17.4. Формула Лейбніца. 17.5. Друга похідна параметрично заданої функції. 17.6. Диференціали вищих порядків Література[1,3].
Лекція 18.	<i>Основні теореми диференціального числення.</i> 18.1. Теорема Ферма. 18.2. Теорема Ролля. 18.3. Теорема Лагранжа. 18.4. Теорема Коши. 18.5. Правило Лопіталя. 18.6. Формула Тейлора Література[1,3].
Лекція 19.	<i>Застосування диференціального числення</i> 19.1. Правило Лопіталя. 19.2. Формули Тейлора та Макларена Література[1,3].
Лекція 20.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функцій.</i> 20.1. Умови сталості функції. Умови монотонності функції. 20.2. Максимуми і мінімуми функції. Необхідна умова екстремуму. Достатні умови екстремуму. 20.3. Найбільше і найменше значення функції неперервної на відрізку. Література[1,3].
Лекція 21.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функцій.</i> 21.1. Опуклість графіка функції. Точки перегину. 21.2. Необхідна і достатня умова перегину. 21.3. Знаходження асимптот графіка функції. Література[1,3].
Лекція 22.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функцій.</i> 22.1. Загальна схема дослідження функцій. Література[1,3].
Лекція 23.	<i>Оглядова лекція.</i>

Практичні заняття

№ з/п	<i>Назва теми практичного заняття та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на інформаційні джерела)</i>
1.	<i>Комплексні числа.</i> Поняття і представлення комплексних чисел, їх геометричне зображення, форми запису. Дії над комплексними числами, формула Муавра. Література[11].
2.	<i>Визначники. Матриці.</i> Поняття визначників та їх основні властивості. Обчислення визначників довільного порядку. Дії над матрицями. Література[1,2,3,8,9,11]. <i>Видача завдання РР ч.1</i> Література[12].
3.	<i>Матриці.</i> Побудова оберненої матриці, обчислення рангу. Література[1,2,3,8,9,11].
4.	<i>Матриці.</i> Матричні рівняння. Література[1,2,3,8,9,11].

5.	<i>Методи розв'язання СЛАР.</i> Матричний спосіб. Метод Крамера. Література[1,2,3,8,9,11].
6.	<i>Методи розв'язання СЛАР.</i> Метод Гауса. Дослідження системи за допомогою елементарних перетворень. Ранг. Критерій сумісності СЛАР. Література[1,2,3,8,9,11].
7.	<i>Повторення. Захист РР ч.1</i>
8.	<i>Векторна алгебра.</i> Вектори в просторі. Лінійні операції над векторами. Базис, розклад вектору за базовими векторами. Література[1,2,3,8,9]. <i>Видача завдання РР ч.2. Література[12].</i>
9.	<i>Векторна алгебра.</i> Скалярний добуток векторів. Література[1,2,3,8,9].
10.	<i>Векторна алгебра..</i> Векторний та мішаний добутки векторів. Література[1,2,3,8,9].
11.	<i>Пряма на площині.</i> Загальне, канонічне та параметричне рівняння прямої на площині. Рівняння прямої, що проходить через 2 точки. Умови паралельності, перпендикулярності прямих та кут між двома прямими. Література[1,2,3,8,9].
12.	<i>Пряма на площині.</i> Рівняння прямої у відрізках на осіях. Нормоване рівняння прямої. Література[1,2,3,8,9].
13.	<i>Площина в просторі.</i> Загальне рівняння площини в просторі та його дослідження. Рівняння площини у відрізках. Рівняння площини, що проходить через 3 точки. Нормоване рівняння площини. Література[1,2,3,8,9].
14.	<i>Пряма в просторі. Пряма і площа.</i> Загальне, канонічне та параметричне рівняння прямої у просторі. Рівняння прямої, що проходить через дві точки.. Взаємне розташування прямих і площин в просторі. Література[1,2,3,8,9].
15.	<i>Повторення. МКР частина 1</i>
16.	<i>Криві другого порядку на площині.</i> Коло, парабола, еліпс та гіпербола: виведення їх рівнянь, дослідження вигляду та основні характеристики. Література[1,2,3,8,9].
17.	<i>Повторення. Захист РР ч.2</i>
18.	<i>Обчислення границь числової послідовності.</i> Література[1,2,3,8,9]. <i>Видача завдання РР ч.3. Література[12].</i>
19.	<i>Обчислення границь функції.</i> Застосування основних теорем про границі до обчислення границь. Основні типи невизначеностей в границях та способи їх розкриття. Розкриття невизначеностей типу $\left[\frac{\infty}{\infty}\right]$; $[\infty - \infty]$; $\left[\frac{0}{0}\right]$ Література[1,2,3,8,9].

20.	<i>Порівняння нескінченно малих функцій.</i> Порівняння нескінченно малих функцій Визначення порядку малості нескінченно малих. Еквівалентні нескінченно малі функції. Література[1,2,3,8,9].
21.	<i>Обчислення границь функцій.</i> Еквівалентні нескінченно малі функції, застосування до обчислення границь. Література[1,2,3,8,9].
22.	<i>Неперервність функції, точки розриву.</i> Неперервної функції в точці. Класифікація розривів функції. Література[1,2,3,8,9].
23.	<i>Повторення.</i> Захист РР ч.3.
24.	<i>Обчислення похідних явно заданих функцій.</i> Основні правила диференціювання: похідна суми, добутку і частки функцій. Література[1,2,3,8,9]. <i>Видача завдання РР ч.4.</i> Література[12].
25.	<i>Обчислення похідних явно заданих функцій.</i> Похідна оберненої функції. Похідна складної функції. Література[1,2,3,8,9].
26.	<i>Обчислення похідних функцій, заданих параметрично, неявно.</i> Похідна неявно заданої функції. Логарифмічне диференціювання. Похідна показниково-степеневої функції. Похідна функції, заданої параметрично. Література[1,2,3,8,9].
27.	<i>Похідні вищих порядків.</i> Похідні вищих порядків явно заданої функції. Похідні вищих порядків неявно заданої функції. Похідні вищих порядків параметрично заданої функції. Література[1,2,3,8,9].
28.	<i>Диференціали першого та вищих порядків.</i> Диференціали першого порядку. Диференціали вищих порядків. Література[1,2,3,8,9].
29.	<i>Застосування диференціалу.</i> Наближені обчислення за допомогою диференціалів. Література[1,2,3,8,9].
30.	<i>Застосування похідної.</i> Геометричний зміст похідної. Рівняння дотичної та нормалі до графіку функції. Література[1,2,3,8,9].
31.	<i>Застосування похідної.</i> Правило Лопітала. Література[1,2,3,8,9].
32.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функції.</i> Зростання і спадання функцій. Точки екстремуму. Найбільше і найменше значення функції неперервної на відрізку. Література[1,2,3,8,9].
33.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функції.</i> Дослідження функцій на опуклість і угнутість. Точки перегину графіка функції. Література[1,2,3,8,9].
34.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функції.</i> Знаходження асимптот графіка функції. Повне дослідження функції та побудова її графіку. Література[1,2,3,8,9].
35.	<i>Застосування диференціального числення до дослідження функції.</i> Повне дослідження функції та побудова її графіку. Література[1,2,3,8,9].

36.	<i>Повторення. Захист РР ч.4.</i>
37.	<i>Повторення. МКР частина 2.</i>

6. Самостійна робота студента

Види самостійної роботи – опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до аудиторних занять, розв’язок задач, виконання розрахункової роботи, підготовка до МКР.

Самостійна робота студента передбачає:

підготовку до лекційних занять – 12 год

підготовку до практичних занять – 36 год;

підготовку до модульної контрольної роботи – 6 год;

виконання РР – 36 год;

підготовку до іспиту – 30 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

На момент проведення кожного заняття, як лекційного, так і практичного, у студента на пристрой, з якого він працює, має бути встановлено додаток Zoom (у випадку дистанційного навчання), а також відкрито курс «Вища математика. Частина 1» на платформі «Сікорський» (код доступу до курсу надається на першому занятті згідно з розкладом). Силабус; лекційний матеріал; завдання до кожного практичного заняття; варіанти модульної контрольної роботи; методичні рекомендації до виконання практичних та розрахункової роботи; варіанти екзаменаційної роботи розміщено на платформі «Сікорський» та у системі «Електронний Кампус КПІ».

Система вимог, які викладач ставить перед студентом:

- **правила відвідування занять**: відповідно до Наказу 1-273 від 14.09.2020 р. заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати заохочувальні або штрафні бали. Відповідно до РСО даної дисципліни бали нараховують за відповідні види навчальної активності на практичних заняттях.

- **правила поведінки на заняттях**: студент має слушно виконувати вказівки викладача щодо роботи на занятті, поводитися стримано й чесно та не заважати іншим студентам і викладачу. Використання засобів зв’язку для пошуку інформації на гугл-диску викладача, в інтернеті, в дистанційному курсі на платформі Сікорський здійснюється за умови вказівки викладача;

- **політика дедлайнів та перескладань**:

a. МКР.

- успішним вважається виконання контрольної роботи, якщо студент отримав за неї не менш, ніж 60% від максимальної кількості балів.
- у випадку пропуску контрольної роботи без поважної причини або неуспішної здачі контрольної роботи перескладання контрольної роботи здійснюється при наявності всіх домашніх робіт по відповідній темі за узгодженням з викладачем, при цьому максимальна оцінка, яку студент може отримати за контрольну роботу, складає 60% по відношенню до максимальної оцінки вчасної здачі контрольної роботи, при цьому попередня оцінка анулюється.
- у разі роботи в дистанційному режимі контрольну роботу потрібно захищати, незахищена робота оцінюється не більше як 60% від максимальної оцінки.

b. Критерії оцінювання РР:

- успішним вважається виконання розрахункової роботи, якщо студент отримав за неї не менш, ніж 60% від максимальної кількості балів.
- правильно, вчасно виконане і захищене завдання оцінюється в 1-4 бал (в залежності від складності задачі);

- правильно, вчасно виконане і не захищене завдання оцінюється в 50% від кількості балів за правильно, вчасно виконане і захищене;
- неправильно виконане завдання оцінюється в 0 балів і потребує переробки з зменшенням оцінки на 10% за кожну спробу;
- частково виконані завдання потребує переробки з зменшенням оцінки на 10% за кожну спробу;
- невчасно здане завдання оцінюється з зменшенням оцінки на 5% за кожний тиждень;
- теоретичний матеріал оцінюється в 4 бали.

- **політика щодо академічної доброчесності:** Кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf> встановлює загальні моральні принципи, правила етичної поведінки осіб та передбачає політику академічної доброчесності для осіб, що працюють і навчаються в університеті, якими вони мають керуватись у своїй діяльності, в тому числі при вивчені та складанні контрольних заходів з дисципліни «Вища математика. Частина 1»;

- **при використанні цифрових засобів зв'язку** з викладачем (мобільний зв'язок, електронна пошта, переписка на форумах та у соцмережах тощо) необхідно дотримуватись загальноприйнятих етичних норм, зокрема бути ввічливим та обмежувати спілкування робочим часом викладача.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, написання МКР, захист РР.

1. Модульна контрольна робота (МКР)

Частина 1. Тема «Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія»

Ваговий бал – 5 бал.

Структура

1 завдання (1 бал). Задача з теми «Лінійна алгебра»

2 завдання (1 бал). Задача з теми «Векторна алгебра»

3 завдання (1 бал). Задача з теми «Аналітична геометрія»

4 завдання (2 бали). Дати відповідь на теоретичне питання з тем «Лінійна, векторна алгебра та аналітична геометрія»

Зразок варіанту

1 завдання. Розв'язати матричне рівняння $\begin{pmatrix} 1 & 4 \\ -2 & 1 \end{pmatrix} X \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ 4 & 6 \end{pmatrix}$

2 завдання. Вершини трикутника мають координати $A(1; 0; 3), B(4; -2; 5), C(1; 1; -2)$.

Знайти довжину висоти AK .

3 завдання. Вершини трикутника мають координати $A(1; 0; 3), B(4; -2; 5), C(1; 1; -2)$.

Скласти рівняння висоти AK .

4 завдання. Скалярний добуток векторів. Означення, властивості (одна на вибір з доведенням).

Частина 2. Тема «Диференціальне числення функції однієї змінної»

Ваговий бал – 5 бал.

Структура

1 завдання (1 бал). Знайти похідну

(одне з:

- явно заданої функції;
- неявно заданої функції;
- параметрично заданої функції ($y'_x; y''_{xx}$)).

2 завдання (1 бал). Задача на застосування похідної. Обчислення границі використовуючи правило Лопітала.

3 завдання (1 бал). Задача на застосування похідної та диференціалу

(одне з:

- наближене обчислення функції;
- скласти рівняння дотичної і (або) нормалі до графіка функції в точці;
- знайти проміжки зростання, спадання та екстремуми функції;
- знайти проміжки опукlosti, угнутостi функції та точки перегину;
- знайти найбiльше та найменше значення функції на вiдрiзку).

4 завдання (2 бали). Дати вiдповiдь на теоретичне питання з тем «Диференцiальне числення функцiї однiєї змiнної»

Зразок варiантu

1 завдання. Зnайти похiдну y'_x неявно заданої функцiї

$$\sin(x^3 + 2y) + \frac{3x - 5y}{x^5} - y^2 \operatorname{arctg}(x + 3) = e^{5y}$$

2 завдання. Обчисlenня границi використовуючи правило Лопiталя $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\ln \frac{1}{x} \right)^{\operatorname{tg} x}$.

3 завдання. Зnайти промiжки зростання, спадання та екстремуми функцiї

$$y = 1 - \sqrt[3]{x^2 - 2x}$$

4 завдання. Сформулювати i довести теорему Ролля.

В умовах роботи дистанцiйно частина МКР (теоретична) може бути у виглядi тесту.

Максимальна кiлькiсть балiв за МКР 10 балiв.

2. Розрахункова робота (PP)

Лiтература[12].

Частина 1. Тема «Елементи лiнiйної алгебри».

Ваговий бал - 4 бали.

Завдання 1.1.- 1 бал;

Завдання 1.2.- 1 бал;

Завдання 1.3.- 1 бал;

Теорiя -1 бал.

Частина 2. Тема «Елементи векторної алгебри та аналiтичної гeometriї».

Ваговий бал - 10 балiв.

Завдання 2.1.- 3,5 бали;

Завдання 2.2.- 2 бал;

Завдання 2.3.- 1 бал;

Завдання 2.4.- 1,5 бали;

Завдання 2.5.- 1 бал;

Теорiя - 1 бали.

Частина 3. Тема «Границя функцiї. Неперервнiсть функцiї»

Ваговий бал – 4 балiв.

Завдання 3.2.- 1,5 бали;

Завдання 3.3.- 1,5 бали;

Теорiя -1 бал.

Частина 4. Тема «Диференцiальне числення функцiї однiєї змiнної»

Ваговий бал – 7 балiв.

Завдання 3.4.- 1 бал;

Завдання 3.5.- 1 бал;

Завдання 3.6.- 1 бал;

Завдання 3.7.- 1 бал;

*Завдання 3.8.- 2 бали;
Теорія -1 бали.*

Розрахункова робота виконується студентом в поза аудиторний час, потребує захисту. Захист полягає в поясненні виконання завдань та відповіді на теоретичні питання даної теми (перелік питань надається при видачі завдання). Без захисту завдання оцінюється не більше ніж 50% від максимального балу за це завдання, теорія -0 балів.

Максимальна кількість балів за РР 25 балів.

3. Експрес- контроль та відповіді на практичних заняттях

1. Експрес-опитувань на лекціях. Ваговий бал – 5 балів.
2. Робота на практичних заняттях. Ваговий бал – 10 балів.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр, як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен.

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за МКР, зарахування розрахункової роботи, семестровий рейтинг не менше 30 балів.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується зі 100 балів, з яких 50 балів складає стартова шкала і 50 балів відповідь на екзамені.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, які студент отримує за такі види робіт:

- відповіді під час проведення експрес-опитувань на лекціях;
- роботу на практичних заняттях;
- написання модульної контрольної роботи;
- виконання розрахункової роботи.

2. Критерії нарахування балів:

.1. Відповіді під час проведення експрес-опитувань на лекціях. Ваговий бал – 5 балів.

- повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) 1 бал;
- неповна відповідь (або повна відповідь з неточностями) – 0,5 бали;
- нездовільна відповідь – 0 балів.

Загальна кількість балів набраних за семестр множиться на коефіцієнт $\frac{5}{n}$, де n - кількість експрес-опитувань.

2.2. Робота на практичних заняттях. Ваговий бал – 10 балів.

- вільне володіння матеріалом всього заняття, розв'язок виконано без помилок, наведене повне пояснення методики їх виконання – 1 бал;
-володіння матеріалом; при вирішенні задач – несуттєві помилки в розрахунках, недостатньо повне пояснення методики їх виконання – 0,5 бали;

Загальна кількість балів набраних за семестр множиться на коефіцієнт $\frac{10}{n}$, де n – найбільша кількість балів отриманих одним студентом.

2.3. Написання модульної контрольної роботи. Ваговий бал – 10 балів.

Протягом семестру проводиться одна модульна контрольна робота, яка поділяється на дві одногодинні контрольні роботи, для кожної з яких встановлюються такі критерії оцінювання:

- задача вирішена правильно 1 бал;
- незначні помилки у вирішенні задачі 0,6– 0,9 бали;
- значні помилки у вирішенні задачі 0,2– 0,5 бали;
- невірне вирішення задач 0 балів.

2.4. Розрахункова робота. Ваговий бал – 25 балів. Робота оцінюється у процентному відношенні правильно розв'язаних завдань.

3. Умовою атестації є виконання всіх робіт контролю (на час атестації) та отримання не менше 60% від максимального балу.

Умовою допуску до екзамену є мінімально позитивна оцінка за МКР, зарахування розрахункової роботи, стартовий рейтинг не менше 30 балів.

4. На екзамені студенти дають відповіді на 2 теоретичні питання і розв'язують 3 задачі. Кожне теоретичне питання і кожна задача оцінюються по 10 балів за такими критеріями:

Критерій оцінювання теоретичних питань

<i>Рівень засвоєння навчального матеріалу</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерій оцінювання теоретичних питань</i>
«відмінно»	9-10	повна відповідь (<i>не менше 90% потрібної інформації</i>)
«добре»	7-8	достатньо повна відповідь (<i>не менше 75% потрібної інформації</i>), або відповідь з незначними неточностями
«задовільно»	5-6	неповна відповідь (<i>не менше 60% потрібної інформації</i>) та незначні помилки
«незадовільно»	0-4	незадовільна відповідь (<i>не відповідає вимогам на «задовільно»</i>)

Критерій оцінювання задач.

<i>Рівень засвоєння навчального матеріалу</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерій оцінювання задачі</i>
«відмінно»	9-10	задача вирішена правильно, з повним поясненням (<i>вірний обґрунтowany розв'язок не менш ніж 95% задачі</i>)
«добре»	7-8	незначні помилки у вирішенні задачі (<i>не менше 75% розв'язано вірно</i>)
«задовільно»	5-6	значні помилки у вирішенні задачі (<i>не менше 60% розв'язано вірно і пояснено</i>)
«незадовільно»	0-4	<i>Незадовільний рівень (не відповідає вимогам на «задовільно»)</i>

Зразок екзаменаційного білету

- Обернена матриця, означення, теорема існування. Поняття про матричне рівняння.
- Дослідження функції за допомогою похідної. Умови сталості та монотонності, проміжки зростання спадання, екстремуми функції (необхідні та достатні умови).
- Знайти точку M' , симетричну точці $M(3, -3, -1)$, відносно прямої $\frac{x}{-1} = \frac{y+1,5}{0} = \frac{z-0,5}{1}$.
- Обчислити границю $\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{3x^2 + 4} - \sqrt{3x^2 + x})$.
- Знайти похідну y'_x функції $e^{\frac{x}{y}} + \frac{1}{x+y} = x \ln y$.

В умовах роботи дистанційно теоретичні питання можуть бути замінені тестом.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Додаток 1.

Теоретичні питання, що виносяться на МКР

Частина 1.

1. Визначники, означення та властивості. Поняття визначників вищих порядків.
2. Матриці, основні означення, дії над матрицями. Поняття оберненої матриці. Теорема існування оберненої матриці. Ранг матриці
3. Матричні рівняння.
4. Системи лінійних алгебраїчних рівнянь. Основні поняття. Методи розв'язання СЛАР: матричний метод, метод Крамера, Метод Гауса. Дослідження СЛАР за допомогою теореми Кронекера – Капеллі.
5. Вектори. Основні поняття. Лінійні дії над векторами. Проекція вектора на напрямок. Розклад вектора за базисом. Ділення відрізку в заданому відношенні. Скалярний добуток, означення та властивості. Векторний добуток, означення та властивості. Мішаний добуток, означення та властивості.
6. Рівняння прямої на площині. Види рівнянь прямої на площині. Умови паралельності, перпендикулярності прямих на площині. Кут між прямими. Відстань від точки до прямої. Відхилення точки від прямої.
7. Площина як поверхня другого порядку. Види рівнянь площини. Відстань від точки до площини. Відхилення точки від площини. Кут між площинами.
8. Пряма у просторі. Види рівнянь прямої у просторі. Кут між двома прямими. Взаємне розташування прямих у просторі.
9. Взаємне розташування прямої та площини.
10. Криві другого порядку (коло, еліпс, гіпербола, парабола). Означення. Канонічне рівняння. Основні параметри.
11. Поверхні другого порядку. Поняття поверхні другого порядку. Основні поверхні, канонічне рівняння та вигляд.

Частина 2.

1. Задачі, що приводять до поняття похідної. Означення похідної, геометричний та фізичний зміст.
2. Правила диференціювання.
3. Похідна неявно заданої функції. Логарифмічне інтегрування. Похідна параметрично заданої функції.
4. Диференціал функції. Означення, властивості, застосування.
5. Похідні та диференціали вищих порядків. Друга похідна параметрично заданої функції.
6. Основні теореми диференціального числення функції однієї змінної (теореми Ферма, Ролля, Лагранжа, Коші).
7. Застосування похідної. Правило Лопіталя.
8. Формули Тейлора і Макларена.
9. Застосування похідної до дослідження функції. Умови сталості та монотонності, проміжки зростання спадання, екстремуми функції (необхідні та достатні умови). Опуклість, угнутість графіка функції, точки перегину (необхідні та достатні умови). Асимптоти до графіка функції. Найбільше та найменше значення функції на відрізку.

Додаток 2.

Базові теоретичні питання, що виносяться на захист розрахункової роботи

Частина 1.

Лінійна алгебра.

1. Дайте означення визначника другого та третього порядку. Як обчислюються визначники другого та третього порядку?
2. Сформулюйте властивості визначників.
3. Дайте означення визначника n – го порядку. На чому базується обчислення визначника n – го порядку?
4. Що називається матрицею? Як визначається розмір матриці?
5. Що таке «елемент матриці»? Як визначається місце певного елемента матриці?
6. Які матриці називаються рівними?
7. Яку матрицю називають східчастою, трапецієвидною, верхньою (нижньою) трикутною?
8. Дати означення квадратної матриці. Що називається головною (допоміжною) діагоналлю матриці?
9. Дати означення діагональної матриці.
10. Яка матриця називається нульовою, одиничною?
11. Що таке вектор-рядок (вектор-стовпець)?
12. Що називають «мінором M_{ij} матриці»? Що називають «алгебраїчним доповненням до елементу a_{ij} »? який між ними зв’язок?
13. Яка матриця називається сумою двох матриць? Сформулюйте властивості додавання матриць.
14. Що означає помножити матрицю на скаляр? Сформулюйте властивості множення матриці на число.
15. Яка матриця називається добутком двох матриць. За яким правилом знаходитьсья елемент матриці, що є добутком двох матриць?
16. Яку матрицю називають транспонованою? Навести приклад транспонування матриці.
17. Яка матриця називається оберненою? Сформулюйте теорему про існування оберненої матриці.
18. Як з найти обернену матрицю? Як перевірити, що матриця є оберненою до заданої матриці?
19. Що називається рангом матриці? Методи знаходження рангу матриці.
20. Дати означення системи лінійних алгебраїчних рівнянь(СЛАР).
21. Записати СЛАР в алгебраїчній та матричній формах. Описати її складові.
22. Яка СЛАР називається однорідною (неоднорідною)?
23. Що називається «розв’язком» СЛАР?
24. Які СЛАР називаються сумісними (несумісними)?
25. Які СЛАР називаються визначеними (невизначеними)?
26. У чому полягає матричний метод розв’язання СЛАР? Які системи можна ним розв’язати? Вкажіть недоліки метода.
27. Які СЛАР можна розв’язати методом Крамера? У чому полягає цей метод?
28. У чому полягає метод Гаусса? Які СЛАР можна розв’язати цим методом?
29. Сформулюйте теорему Кронекера-Капеллі.

Частина 2.

Векторна алгебра.

1. Дати означення вектора.
2. Як можна задати вектор?
3. Що таке модуль вектора?
4. Як знайти модуль вектора, якщо вектор задано координатами?
5. Який вектор називається нульовим?
6. Які вектора називаються вільними, рівними, протилежними, колінеарними, компланарними?

7. Які дії над векторами називаються лінійними?
8. Як знайти суму двох векторів?
9. Як знайти добуток вектора на число?
10. Властивості лінійних операцій над векторами.
11. Що називається проекцією вектора на напрямок (на вектор)?
12. Як знайти проекцію вектора на напрямок?
13. Що називають кутом між векторами?
14. Властивості проекції вектора на напрямок.
15. Що таке орт вектора?
16. Що таке напрямні косинуси?
17. Які вектори називаються лінійно незалежними (лінійно залежними)?
18. Дати означення базису на площині та в просторі.
19. Теореми про лінійну залежність векторів.
20. Формула для знаходження координат середини відрізка.
21. Означення скалярного добутку двох векторів.
22. Геометричний зміст скалярного добутку двох векторів.
23. Фізичний зміст скалярного добутку двох векторів.
24. Умова перпендикулярності двох векторів.
25. Властивості скалярного добутку двох векторів.
26. Як знайти скалярний добуток двох векторів, якщо вектори задано координатами?
27. Як знайти косинус кута між векторами.
28. Означення векторного добутку двох векторів.
29. Геометричний зміст векторного добутку двох векторів.
30. Фізичний зміст векторного добутку двох векторів.
31. Властивості векторного добутку двох векторів.
32. Умова колінеарності двох векторів.
33. Як знайти векторний добуток, якщо вектори задано координатами?
34. Означення мішаного добутку трьох векторів.
35. Геометричний зміст мішаного добутку.
36. Умова компланарності трьох векторів.
37. Як знайти мішаний добуток, якщо вектори задано координатами?

Аналітична геометрія.

1. Що розуміють під рівнянням лінії на площині?
2. Сформулювати теорему про рівняння прямої на площині.
3. Яке рівняння називається загальним рівнянням прямої? Пояснити, що означають параметри рівняння.
4. Яке рівняння називається канонічним рівнянням прямої? Пояснити, що означають параметри рівняння.
5. Написати рівняння прямої, що проходить через дві точки.
6. Яке рівняння прямої називається параметричним? Пояснити, що означають параметри рівняння.
7. Яке рівняння прямої називається рівнянням з кутовим коефіцієнтом? Пояснити, що означають параметри рівняння.
8. Яке рівняння називається нормальним? Пояснити, що означають параметри рівняння.
9. Відхилення точки від прямої, відстань від точки до прямої. Зв'язок між ними та методи знаходження.
10. Кут між прямими, умови перпендикулярності та паралельності для прямих заданих загальними рівняннями.
11. Кут між прямими, умови перпендикулярності та паралельності для прямих заданих нормальними рівняннями.

12. Кут між прямими, умови перпендикулярності та паралельності для прямих заданих рівняннями з кутовим коефіцієнтом.
13. Що розуміють під поняттям поверхні?
14. Сформулювати теорему про рівняння площини.
15. Яке рівняння називається загальним рівнянням площини? Пояснити, що означають параметри рівняння.
16. Яке рівняння називається рівнянням площини у відрізках? Пояснити, що означають параметри рівняння.
17. Як знайти рівняння площини, що проходить через 3 точки?
18. Яке рівняння називається нормальним рівнянням площини? Пояснити, що означають параметри рівняння.
19. Відхилення точки від площини, відстань від точки до площини. Зв'язок між ними та методи знаходження.
20. Що називається кутом між двома площинами? Як знайти?
21. Що розуміють під лінією в просторі?
22. Яке рівняння називається загальним рівнянням прямої у просторі? Пояснити, що означають параметри рівняння.
23. Яке рівняння називається канонічним рівнянням прямої у просторі? Пояснити, що означають параметри рівняння.
24. Написати рівняння прямої, що проходить через дві точки.
25. Яке рівняння прямої називається параметричним? Пояснити, що означають параметри рівняння.
26. Як перейти від загального рівняння прямої у просторі до канонічного?
27. Які умови мають виконуватися, щоб прямі були паралельні, перпендикулярні?
28. Які умови мають виконуватися, щоб прямі перетиналися.
29. Які умови мають виконуватися щоб пряма і площа були перпендикулярні?
30. Які умови мають виконуватися щоб пряма і площа були паралельні?
31. Які умови мають виконуватися щоб пряма належала площині?
32. Як знайти кут між прямою та площею?
33. Що називають кривою 2-го порядку, який загальний вигляд її рівняння?
34. Означення кола. Види рівнянь.
35. Означення еліпса. Канонічне рівняння. Основні характеристики.
36. Означення гіперболи. Канонічне рівняння. Основні характеристики.
37. Означення параболи. Канонічне рівняння. Основні характеристики.

Частина 3.

Елементи теорії границь.

1. Що таке множина? Способи завдання множини.
2. Яка множина називається дискретною, зчисленною, неперервною?
3. Яка множина називається числовою послідовністю?
4. Яка послідовність називається обмеженою? Що таке верхня (нижня) межа послідовності?
Що таке точна верхня (нижня) межа?
5. Які послідовності називаються монотонними?
6. Що таке границя послідовності?
7. Яка послідовність називається нескінченно малою?
8. Леми про нескінченно малі послідовності.
9. Основні властивості збіжних послідовностей.
10. Яка послідовність називається фундаментальною?
11. Що таке функція, область визначення, область значень, аргумент, значення функції?
12. Способи завдання функцій.
13. Яка функція називається парною, непарною, загального вигляду? Властивості графіків парних та непарних функцій.
14. Яка функція називається періодичною? Що таке період функції?

15. Яка функція називається обмеженою?
16. Які функції називаються монотонними?
17. Що таке гранична точка множини?
18. Означення границі функції за Гейне. Означення границі функції за Коші.
19. Що таке односторонні граници?
20. Означення границі на нескінченості.
21. Теорема про існування границі.
22. Сформулюйте основні теореми про границі.
23. Яка функція називається нескінченно малою при $x \rightarrow x_0$?
24. Сформулювати леми про нескінченно малі функції.
25. Сформулювати теорему про представлення функції, що має скінченну границю.
26. Яка функція називається нескінченно великою при $x \rightarrow x_0$?
27. Сформулювати теорему про зв'язок між нескінченно малими та нескінченно великими функціями.
28. Сформулювати теореми про арифметичні операції над границями.
29. Які існують невизначеності при обчисленні границь?
30. Які перетворення застосовуються для розкриття невизначеностей, що породжуються відношенням многочленів, дробово-раціональною функцією?
31. Перша чудова границя та наслідки з неї.
32. Друга чудова границя та наслідки з неї.
33. У чому полягає порівняння нескінченно малих?
34. Як знайти порядок нескінченно малої функції відносно іншої нескінченно малої функції при $x \rightarrow x_0$?
35. Опишіть застосування еквівалентних нескінченно малих функцій до обчислення границь.
36. Назвіть основні еквівалентно малі функції.
37. Означення неперервої функції в точці.
38. Сформулювати критерій неперервності функції «мовою границь», «мовою односторонніх границь», «мовою приростів», «мовою δ, ε ».
39. Назвіть арифметичні властивості неперервних функцій.
40. Яка точка називається точкою розриву функції.
41. Дайте означення усунного розриву функції.
42. Дайте означення розриву I роду.
43. Дайте означення розриву II роду.
44. Сформулюйте теореми про властивості неперервних функцій.
45. Яка функція називається неперервною на відрізку?
46. Сформулюйте теореми про властивості функцій неперервних на відрізку.

Частина 4.

Диференціальне числення функції однієї змінної.

1. Що називається похідною функції в точці?
2. Яка функція називається диференційованою в точці?
3. Який існує зв'язок між неперервністю і диференційованістю функції в точці?
4. Який геометричний зміст похідної в точці?
5. Який фізичний зміст похідної в точці?
6. Назвіть правила диференціювання функцій (похідна суми, добутку, частки)?
7. Опишіть порядок диференціювання складної функції.
8. Наведіть таблицю похідних основних елементарних функцій.
9. Які функції називаються неявними і як вони диференціюються?
10. Що таке логарифмічне диференціювання і коли воно використовується?
11. Які функції називаються параметричними і як вони диференціюються?
12. Що називають диференціалом функції в точці?
13. Який геометричний зміст диференціалу?
14. Властивості диференціалу(похідна суми, добутку, частки)?
15. Що означає інваріантність диференціалу?
16. Як обчислюється наближене значення функції в точці?

17. Що розуміють під похідними 2-го, 3-го,..., n-го порядку?
18. Механічний зміст похідної 2-го порядку.
19. Що розуміють під диференціалом 2-го, 3-го,..., n-го порядку?
20. Сформулювати основні теореми диференціального числення і дати геометричну інтерпретацію.
21. Сформулювати 1-ше та 2-ге правила Лопіталя. Як розкриваються невизначеності інших типів з використанням правил Лопіталя?
22. Які функції називаються монотонними, строго монотонними, зростаючими, спадними, не зростаючими, не спадними?
23. Які точки називаються локальними екстремумами?
24. Які необхідні і достатні умови екстремуму функції?
25. Наведіть схему дослідження функції на проміжки зростання, спадання та екстремуми.
26. Коли графік функції називається опуклим (угнутим)?
27. Яку точку називають точкою перегину?
28. Які умови опукlostі (угнутості) графіка функції?
29. Наведіть схему дослідження функції на проміжки опукlostі, угнутості та знаходження точок перегину.
30. Які необхідні і достатні умови існування точок перегину?
31. Що таке асимптота графіка функції?
32. Які існують асимптоти до графіка функції?
33. Наведіть загальну схему дослідження функції.

Додаток 3.

Перелік тем, які виносяться на екзамен.

- Визначники та їх застосування. Формули
- Крамера знаходження розв'язків систем лінійних алгебраїчних рівнянь.
- Матриці: дії над матрицями, ранг матриці, обернена матриця. Матричні рівняння. Матричний метод знаходження розв'язків систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Метод Гауса знаходження розв'язків систем лінійних алгебраїчних рівнянь.
- Елементи векторної алгебри: дії над векторами.
- Пряма лінія на площині.
- Рівняння площини. Рівняння прямої в просторі. Задачі на пряму і площину в просторі.
- Криві другого порядку: коло, парабола, еліпс, гіпербола.
- Границі числової послідовності. Границі функції. Обчислення границь із застосуванням I і II чудових границь.
- Порівняння нескінченно малих функцій. Порядок малості. Еквівалентні нескінченно мали.
- Неперервність функцій. Класифікація точок розриву.
- Диференціювання явно, неявно та параметрично заданих функцій. Диференціал та його застосування.
- Похідні та диференціали вищих порядків.
- Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функції.
- Обчислення границь за допомогою правила Лопіталя.

Додаток 4.

Теоретичні питання, що виносяться на екзамен.

1. Визначники, означення та властивості. Поняття визначників вищих порядків.
2. Матриці, основні означення, дії над матрицями. Поняття оберненої матриці. Теорема існування оберненої матриці. Ранг матриці
3. Матричні рівняння.
4. Системи лінійних алгебраїчних рівнянь. Основні поняття. Методи розв'язання СЛАР: матричний метод, метод Крамера, Метод Гауса. Дослідження СЛАР за допомогою теореми Кронекера – Капеллі.

5. Вектори. Основні поняття. Лінійні дії над векторами. Проекція вектора на напрямок. Розклад вектора за базисом. Ділення відрізку в заданому відношенні. Скалярний добуток, означення та властивості. Векторний добуток, означення та властивості. Мішаний добуток, означення та властивості.
6. Рівняння прямої на площині. Види рівнянь прямої на площині. Умови паралельності, перпендикулярності прямих на площині. Кут між прямими. Відстань від точки до прямої. Відхилення точки від прямої.
7. Площина як поверхня першого порядку. Види рівнянь площини. Відстань від точки до площини. Відхилення точки від площини. Кут між площинами.
8. Пряма у просторі. Види рівнянь прямої у просторі. Кут між двома прямими. Взаємо розташування прямих у просторі.
9. Взаємне розташування прямої та площини.
10. Криві другого порядку (коло, еліпс, гіпербола, парабола). Означення. Канонічне рівняння. Основні параметри.
11. Поверхні другого порядку. Поняття поверхні другого порядку. Основні поверхні, канонічне рівняння та вигляд.
12. Послідовність. Властивості збіжних послідовностей. Монотонні послідовності. Фундаментальні послідовності, критерій Коши. Нескінченно малі послідовності. Леми про нескінченно малі послідовності
13. Функції, основні поняття. Границя функції в точці. Односторонні граници. Граници функції на нескінченості. Нескінчена границя. Основні теореми про границю функції.
14. Нескінчено малі та нескінчено великі функції. Основні леми про нескінчено малі функції. Зв'язок між НМФ та НВФ.
15. Арифметичні дії над границями. Перша чудова границя та наслідки з неї. Друга чудова границя та наслідки з неї.
16. Порівняння НМФ. Еквівалентні НМФ.
17. Неперервність функції в точці. Класифікація точок розриву.
18. Задачі, що приводять до поняття похідної. Означення похідної, геометричний та фізичний зміст.
19. Правила диференціювання. (одне на вибір з доведенням).
20. Похідна неявно заданої функції. Логарифмічне інтегрування. Похідна параметрично заданої функції.
21. Диференціал функції. Означення, властивості, застосування.
22. Похідні та диференціали вищих порядків. Друга похідна параметрично заданої функції.
23. Основні теореми диференціального числення функції однієї змінної (теореми Ферма, Ролля, Лагранжа, Коши (одна з доведенням)).
24. Застосування похідної. Правило Лопітала.
25. Формули Тейлора і Макларена.
26. Застосування похідної до дослідження функції. Умови сталості та монотонності, проміжки зростання спадання, екстремуми функції (необхідні та достатні умови). Опуклість, угнутість графіка функції, точки перегину (необхідні та достатні умови). Асимптоти до графіка функції. Найбільше та найменше значення функції на відрізку.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

доцент кафедри математичної фізики та диференціальних рівнянь ФМФ, канд. фіз.-мат. наук
Могильова Вікторія Віталіївна.

Ухвалено кафедрою математичної фізики та диференціальних рівнянь (протокол № 8 від 05.06. 25)

Погоджено Методичною комісією ННІЕЕ (протокол № 30 від 25.06.25)